

canino. ⁊ proiectis ab ea lapidibus nunc istū obruit
nūc illum grecos multitudie lapidū offendēdo. pp
ter quod facta ē nimīū infesta grecis. ⁊ iō greci eam
capi faciunt ⁊ eā mandant in aulide insula troie vici
na ab hominibus lapidari. que ibidem lapidibus
obruta diem clausit extremū. Greci vero beccube cor
pori monumentum arduū ⁊ insigne fieri mandarūt
ubi corpus beccube fuit sepultū. cuius monumēti fa
brica usq; in hodiernū diē lūco apparet in ipso ⁊ no
men quod tūc fuit impositum ipsi loco propter mēo
riam beccube vocat⁹ ē loc⁹ īfest⁹. qđ nomē usq; nūc
viget cōter ipsi loco.

De exilio enee ⁊ religatione antenoris a troia ⁊
morte thelamoni aiaxis.

Post igit⁹ troiane urbis in tanto suorū ciuim ⁊
eorū facultatū discrimine captionē nondū gre
cis valēbus a troia recedere propter nimīā maris ⁊
tēpēstatem thelamoni⁹ aiax corā agamēnone ⁊
aliis grecoz principib⁹ oīa vlixem q̄relaz exposuit
dicēs qđ i distribūdis facultatib⁹ i troiane citatis
captiōe q̄sitis debuerit ea forma seruari. ut fm digni
tatem meritū ⁊ laborē deberet vniūcuiusq; p̄rogatīa
seruari. In palladio tñ cecēdo nō fuit equa forma
seruata cū palladiū cecess⁹ fuerit vlixi q̄ tāto p̄mio
non fuit dign⁹. ⁊ ego eo careā q̄ multo magis eo dig
nus existo cū p̄pter mee strēnitatis labores imodi
cos multotiens grecorū exercitum fame nimia labo
rātem multa saturitate repleuerī i multoz victualiz
vbertate. quē multotiens a troianis quasi deuictū in
mee fortitudinis robore illesum perdurare ⁊ seruari

penitus fecerim contra hostes. **C**um et ego regem poli
mestrem interfecerim in cuius custodia rex priamus
miserat eius filium polidoro cum infinita quantitate
sauri quo polidoro a me est interfecto thesaurum su
um totum ad exercitum grecorum adduxerim ex quo fu
it exercitus in suis expensis semper abundans. **I**nter
fecerim est regem fricie omnibus bonis eius grecis ad
ductis. et eo amplius quam domino grecorum adiecerim meo
studio et in meis viribus multa regna gargaros scilicet
crepesim arisdam et sarissam necnon et circumadiacentia
regna troie et loca sibi finitima usque ad muros ciuita
tis ipsius cum nullus esset qui tunc troianis succurreret.
et in forti copia subueniret. cum et ego cum achille mel
ta victoriosa perfecerim. **Q**ue licet ipse in suo sermone uni
uersa distinxerit. hic tamen tamquam superflua sunt omissa
ut ipse vlixes carere omni strenuitate militie sola su
sermonis facundia vigere. et superesse videt qui non preua
let nisi in blanditiis tantum. et fallaci arte verborum qui si
dixerit nos dominos per eum troie civitatis effectos hoc
non a sue strenuitatis virtute excessit sed a proditoris
et fallacibus verbis suis. propter quod perpetue labis
laboramus infamia inter gentes et troianos quos de
buimus in potentia nostra denicere vicerimus per machia
tionis fallaciam et per dolum. **P**ostquam vero suis verbis
thelamonius finem fecit. vlixes contra eius verba ait
se respondens dixit ipse troianum exercitum ex sua stren
nuitate vicisse et sapienti consilio sensus qui si non fuisset
in grecorum exercitu in multa industria sensus sui. ad
huc troia in sui gloria et firmitate maneret. et eius ci
ues essent adhuc in fortitudine statum eorum. **S**ane inter

cetera non in uirtute tua domie thelamon grecis pal
ladium fuit questuz sed poti9 studi mei cura. **T**roi
anis enī nunq̃ quid eēt palladium notuz fuit. nec eis
nota eius uirtutis potentia qualis eēt. s; ego per soli
us mei scrutinium adinueni q̃ per solum palladium
retardabat nobis captio citatis cum in palladiū uir
tute osisteret troiam capi non posse. donec palladiū
eēt inter menia citatis ipsius **Q**uare troiā accessi fur
tue 7 in tantū studiose tractaui. q̃ palladio ipso ha
bito uobis fuit citatis ipi9 dominiū acq̃situm. **E**t
ad hec inter cetera vlixes suo tunc colloq̃o finē fecit
S; thelamoni9 atax multis obprobriosis uerbis in
sultauit acriter in vlixē. 7 vlixes nihilominus oīra
eū. ppter quod capitales facti sunt inuicē inimici.
Thelamonto publice asserere necesse ē q̃ suis manib9
moriat vlixes. **E**x dū placuisset regib9 agammeno
nis 7 menelai standuz eē iudicio quis eoz alter pal
ladium habere deberet thelamonius uel vlixes ipi e
orum arbitrio decreuerunt palladium penes vlixem
residere debere tāq̃ dñio eius adductū. **N**oti forte
ex eo q̃ vlixes eoz oīem platiōe helenā a mortis pe
riculo de manibus ipi9 thelamonii 7 alioz regū gre
coz suis sermonibus liberauit. **P**otest igit̃ thelamoi
us ex tali prouisiōe facta per agamēonē 7 menelaū
de palladio irrationabiliter oīra eū cum oēs quasi
maiores exercitus oīstanter assererēt in obtinendo
palladio thelamoniuz digniorē ulixē. **P**ropter qd̃
thelamoniuz oīra agamēonē 7 menelaū egrū gerēs
aīm multa uerboz diffund. t obprobria oīra eos as
serens se eoz capitalē de cetero ūmicū cui9 rei causa

frēs ⁊ vlixes cum eis in maxima militū comitūa ꝑ
curabant se cum cautela maxima custodire. **P**ostq̃
uero dies illa trāsiuit ueniente eius nocte sequenti ⁊
diei proximi aurora surgente per quā dies sequēs ef
fudit orbi summo diluculo lucem suam inuentum ē
q̃ ea nocte fuerat in lecto suo thelamonius interfec
tus multis cōfossus vulneribus ⁊ eius corpore mul
timode detruncato. **C**lamor igit̃ per totum exercitiū
magnus exuberat ⁊ de morte thelamoni cōiter oēs
dolent. ⁊ quasi credulitate uera in agamēonē ⁊ me
nelauz culpā impingunt s; potius vlixē. **P**irrus uero
qui thelamoniū affectione sincera dilexerat strā vlix
em ⁊ alios thelamonti necis participes multa cōmā
toria uerba diffudit. **Q**uare vlixes de uita sua du
bitans quadam nocte sub ip̃is noctis cecitate nimis
obscurē cum suis nauibus recessit a troia furtiue. ⁊
alto pelago se cōmisit. diomedē amico suo palladio
ip̃o dimisso. **S**; pirrus thelamoniū corpus cremari
mandauit. ⁊ ex eo facto cinere in quodam uase aure
o deponi ⁊ cōsignari deposuit cinerē ip̃m multi saga
cis artificii munimine sigillatū ad ip̃ius thelamoniū r̃
gis regnum ꝑpriū deferēduz. **A**gamēō uero ⁊ mene
lans cū q̃busdā regibus sibi fauentibus strā pirrum
⁊ quosdā reges q̃ pirro fauebāt faciebāt se cautius
custodiri cum pirrus insidiaret̃ eisde; ⁊ ip̃i similiter
ip̃i pirro. **S**ed antenor suo stractatu iter eos pacez
stabilem reformat. ⁊ vnīuersos maiores grecorum
ad diuinū in magna solēnitate studuit iutare quos
in magna diuersitate ciboꝝ parauit ⁊ refecit eosdē
⁊ preterea eos in multoꝝ exhibitione donoꝝ bōraf

curauit. **G**reci uero contra eneam eorum assertionibus
impingebant ipsum contra eos scz fregisse fidez rupto
sui uiculo iuramenti ex eo qd polixenam celauerat i
am mortis. cuius occasione magn9 achilles exciterat
interfectus. **E**t iō cōicato oſtlio enee exilium indixe
runt. ut perpetuo relegaret a troia. **Q**ui cuz non ua
leret eorū iuſſiōbus contraire grecis humiliter supplica
uit. ut saltim uiginti duas naues cum quibus paris
apud greciā se otulit sibi ocedere dignarent. **E**t cuz
refectione nimia indigerēt reficiendi eas sibi deberent
spacium indulgere. **Q**uod greci liberaliter cōcesserūt
quatuor mensium spacio sibi dato ad refectionē ipſa
rum. **I**nterea antenor nolens in troia manere. qui
busdam nauibus sibi questis uoluntarius recessit a
troia cum q̄titate plurima troianoꝝ. sed quo iuit ⁊
quo diuerterit presens hystoria non declarat. **E**neas
uero contra antenorē gerens aīm odiosum pro eo qd
facto suo diuino factum ē qd ipse relegaret a troia ⁊
antenori patebat libertas eundi ⁊ redeundi a troia
p̄ sue arbitrio voluntatis latentes antenori para
uit insidias qualiter a troia posset perpetuo relega
ri ⁊ qd ei facultas eundi ⁊ redeundi ad greciam peni
tus colleret. **Q**ua p̄pter enee troianis omnib9 q̄
superstites erāt in troiam ad consiliū conuocatis sic
eos allocutus ē dicens. **A**mici frēs ex quo sinistrae
fortuna ad presentem statum in quo estis nuperis
deuenistis aperte uidetis quia nō sine alicui9 cōsilio
protectoris salubriter poteritis ducere dies urōs.
Est ergo uobis salubre ut me recedēte de aliquo uestro
rectore salubriter cogitatis. **S**i enim vicini uestri

habitantes per villas ⁊ castra ⁊ ēi alibi sentient vos
sine p̄tore manere passim in vos irruent ⁊ cōtinu
is prede lacerationib⁹ vos exponēt. **E**xpediit ergo
vobis ut mibi videt̄ mittere pro anthenore. ut cum
vobis cōstituatis in regem. ut cū ei⁹ cōsilio ostra emu
los vestros possitis salubriter vos tueri. **P**lacuit
itaq; enee cōsiliū vniuersis. propterea per eorum nun
cios anthenore perquisito inuentus ad troiam festi
nus accessit. **I**n cuius offensionem saltz enee arma
ta manu voluit prosilire cū adhuc enee in troia po
tentior eo ēēt. **Q**uare reliqui troiani apud troiā exis
tentes eneam humiliter deprecant̄. ut a suis desistat
inceptis. ne mala eorū oīa que iam finem in bellis ali
quē sunt sortita per ciuilia ⁊ intestina bella iter eos
debeant innouari. **A**d eorū igit̄ verba enee sic dix
it. **S**uis hoīm pōt tanta pietatis dulcedine demulce
ri. ut tanto uiro nequissimo ⁊ cōtinuo proditoris ac
tori parcere pie posset. cuius proditoris artib⁹ fac
tum ē q̄ polixena inclita regis filia virgo innocens
mactari corā sepulchro achillis sic crudeliter meruis
set. **E**t ego sū a vestro cōsortio perpetuo relegat⁹. q̄
vobiscum affectauerā in cōmunibus lacrimis cāq; ea
rū particeps cōdolere ⁊ cōiūm anxietatū viā cōsolati
onis exquirere. per quā possemus in tantis nrīs do
loribus aspirare. **A**d verba igit̄ enee troiani tūc cōi
deliberato cōsilio anthenorē decreuerunt a troia p
petuo relegandum. ita q̄ nunq; redire troiā sibi lice
ret data sibi licentia a troia cōtinuo recedendi quod
statī factum ē. **A**nthenor at̄ statī cū suis nauibus ⁊
multis de reliquiis troianoꝝ se immisit in mare ⁊ tā

diu p pegrina equora nauigauit donec i quorūdaꝝ
manus incidit p rataꝝ qui irruētes i eū ⁊ suos quos
daꝝ iterfecerūt ex eis ⁊ alios vnlntribus affecerūt et
demū prelati sunt oēs tandē ab eoz maibꝝ liberati
tandū p maris equora deuehūt donec aura prospe
pera inspirante iuxta litora cuiusdam puincie appli
cant que gerbendia vocabat. **I**n qua tunc regnabat
rex quidaꝝ valde iustus ⁊ pius oetides noīe q̄ pu
ciaꝝ ipsaꝝ i multa trāquillitate regebat. **I**n terrā igit
huiꝝ regis descendit āthenor in comitiua paucorum
iuxta litꝝ cuiusdā rupis excelsę que ipsi litori immine
bat. **Q**uare ipsiꝝ loci scrutata planicie que a radice
rupis ipius longe lateqꝫ per arua distendebat ⁊ ne
mora ⁊ in multis aquaꝝ fontibus circūquaꝝ anthe
nor ipius loci amenitate captata in supercilio rupis
idūꝝ quādā ciuitatem fundare disposuit ⁊ fundauit
cum reliquis troianoꝝ qui nauigauerāt cum eodē ⁊
eam corcbire menalon statuit appellare. quā in breui
tempore fortium muroꝝ ābitu circūcinxit institutis
in eis multuz per girū curribus bellicosia. **Q**uod pꝝ
qꝫ troianis innotuit qui remanserāt apud troiaꝝ de
ciuitate ipsa in loco tuto firmata feruli ⁊ amēo max
ima pars eoz sponte peruenit ad eā. ex quibus citas
ipsa necnō ⁊ multis aliis facta ē nimiuꝝ populosa p̄
dictus āt rex oetides cuius erat dñio puincia ipsa
subiecta spōte peruenit ad eā. **E**x quibus nouit āthe
nor qꝫ rex ipsum magnā recepit in gratiam. ⁊ ciuitatē
ipsaꝝ ⁊ oēs troianos eosdem. **Q**uare magnificatus ē
valde ex dilectione regis anthenor pꝫ sue probi
tatis industriā ⁊ in regno ipso per regē factꝝ ē secūdꝝ

ab eo. **C**assandra uero que remanserat apud troiam multis exacerbata doloribus ex lapidatiōe mris et polixene sue sororis multos dies duxit in lacrimarū anxietatibus ⁊ lamentis. **S**z demū lacrimaz ībrib⁹ exsiccatis ⁊ ea parūper a suis doloribus respirante **G**reci qui intendebant a troia recedere ab ea multum exquirūt de futuris eoz. **C**uius cassandra dixit mlt̃ ta mala eis debere succedere anteq̃ in patriā recipiantur eoz. **A**gamemnoni uero dixit ipm̃ interficiendū ab illis qui sunt de domo sua ⁊ unicuiq̃ eoz accidit sicut cassandra uaticinata ē illis prout presens historiā per sequentia declarabit. **D**e ethelamonio uero dā destine interfecto supererāt duo filii quos ipse de duabus reginis uxoribus sibi susceperat. quoz antequitus vocabat̃ eamcides de matre eanca ⁊ alius de regina ethimissa q̃ antistacus vocabat̃. **H**i duo duz etatē agerēt puerilē dati sūt sub tutela ⁊ cura r̃gis teucris. ut eos donec p̃bescerent educaret. ⁊ donec apti fierēt ad militiam assumendā. **A**gamēnon uero ⁊ menelaus a grecis licentiam postulauerunt recedendi. quam ipi maiores grecoz adhuc existentium apud troiam ocedere noluerunt habentes eos de clandestina. **E**thelamonii nece suspectos dum de ulixis fuga furtiua. per quam accusatorē seipm̃ eē constituit. **A**gamemnonē ⁊ menelaum ipi greci ut in aliquo releuarēt sibi recedendi licenciā tamē inuitis animis attribuit. **I**psi at̃ recedentes a troia alto pelago se omittunt. **T**empus erat quo calcatis uis autumnus in orbe iā suas messes exoluerat inequales. ⁊ vicina biemps in suo pigro rigore iam ueniens propriis frōdibus

spoliauerat arbores ⁊ dulcibus animā iā idixerat si
lentium cantilenis. **T**unc cum robusta uentoz auste
ritas in multo flatu spiramē suis ꝑsilic a cauernis
tunc cum ab aere liquido serenitate depulsa nubium
obscura ogeries uesticilluz que ī pluuiāz copus dis
soluta noua dant incrementa fluminibus. ⁊ ab esti
uis frustis ramoꝝ ⁊ truncis decidentibꝫ inter ualles
in suis decursibus ualles ipas undecūqꝫ mundificāt
⁊ extergūt tunc grecoꝝ inconsulta facilitas ceco ani
ditatis ardore corda omouit q̄ ad ꝑpria repatriare
volentes per peregrinantium animos feruētī calore
febricitare opellit. ut non aduertentes uiaꝝ discrimi
na. nec temporum qualitates desideratum attingant
ad iter. propter quod plerisqꝫ origit. q̄ duꝫ ad ꝑpri
a inconsulte festinant redire uiaꝝ ipedimētis emergē
tibus inopinatis agresibus in medio uiaꝝ deficiūt
⁊ nūqꝫ ad ꝑpria superest illis perueniendi facul
tas. **H**oc enim desiderio dū grecoꝝ capta sunt uota
ad ꝑpria redeundi recedentes a troia cū eoꝝ naui
bus diuitiis multis onustis. quas ab opulenta troia
norum preda sibi multipliciter quesierunt in ꝑfido
hiemis quodam die sereno captato se posuerūt ī ma
ri ⁊ elenatis uelis ⁊ in flatibus uentoz expansis per
q̄tuor dies ⁊ totidē noctes quasi feliciter nauigauerūt
Quinto uero die circa nonam dū per medium mare
maris equora plena securitate sulcarent. serenus aer
subito factus est ater. duꝫ aer obductꝫ nubibꝫ ibres
enumeret in multa copia pluuiāz. **A**ugit ether ī to
nitruoꝝ aggregationibus sonos emittentibus terri
bundos ⁊ coruscatoēs repētini ⁊ falsis ignibꝫ tūc

lucentes inter tenebras tempestatis instabilem lucem prestant. **E**urus uero notus et affricus ab aëris colis relaxati maris una subuertunt. et nunc in cumentes montes nunc in profundis hiatus maria undas eleuant et discindunt uehementes spiritus pellunt. **S**ic ergo grecorum naues maris nimia tempestate quassate nunc huc nunc illuc incerto remige transferunt. scindunt uela multas dilacerata per picas magne fragunt arbores. et stridore in autem sua malis violento diuorcio separate varias collidunt in partes. **T**emonum uero suorum ab ipsis nauibus auulso excusso remige naues ipse dum uage periclitantur varios inter fluctus superuenientis noctis tenebris duplicatis inuicem segregant et a fulminibus a summo celo in triplici flamma ruentibus in medio fluctuum exurunt et exuste fumosas deperiunt inter undas dum eas celestis ignis exurit et maris aqua submergit. **P**ereunt ergo greci nauigantes in ipsis et innumerabiles diuitias troianorum que uehebant in eis vorax pontus absorbet. **O**eleus uero atrox qui cum triginta nauibus suis in predictam incidit tempestatem omnibus nauibus suis exustis et submersis in mari in suis viribus brachiorum natando semitutus peruenit ad terram. et inflatus pre nimio potu aque vix se nudum recepit in litore. ubi usque ad superuenientis diei lucem quasi mortuus iacuit in arena de morte sua sperans potius quam de vita. **S**ed cum quidam ex suis natando similiter a maris ingluuie iam erepti nudi peruenissent ad litus domum eorum querunt in litore si forsitan euasisset quem in arena iacentem inueniunt. et dulcibus verborum fount affatibus. cum nec in vestibus ipsum nec alio

possint subsidio refouere. Sic ergo ut dictū ē grecis
periclitantibus origit ⁊ aiaci virtute dee minerue. q̄
ceptam irā atrocissimā in aiacem ⁊ alios voluit
vindicare. ex eo q̄ cassandrā a templo suo violenter
abstraxit. Quāuis ergo dictuz sit q̄ pena suos tenē
debz actores nō ē nouū. ut obvi9 culpam duntax
at mille non culpantes sepius arceāt. De aliis uero
grecis ⁊ grecoz ducibus a troia tunc recedentibz et
ad propria festinantibus q̄ presentis cladis periculū
minime subierunt qualiter eis successerit sequēti libro
apercius enarrat.

De naufragio nauium grecoz ⁊ nece agamēnōis.
D̄ ac tempore quidam rex erat in grecia nomine
naulus q̄ regnū in grecia magne latitudinis ⁊ lō
gitudinis possidebat. cuius regni situs ex latere septen
trionalis plage longe maris pelago iungebat. dū ex
eodem latere haberet rupes excelsas. quaz radices ā
biebat pelagus iporrectum. ⁊ multos ex eodē latere
iuxta se haberet scopulos montuosos. Hic rex nau
lus tempe troiani belli habebat duos filios. quorum
primogenit9 palamides in suo noīe vocabat. alius
minor eo/ vocabat oetes. Hic palamides multa strē
nuitate vigeat dū eēt uir fortissim9 ⁊ aiōs9 i bello
⁊ equestris milicie multa fama preclarus. Hic ad gre
corum exercitum in multaz nauium copia ⁊ suoz
multorum militum comitua apparatu maxio poten
ter accessit. cum nullus rex in grecia maius regnū ha
beret nec tātis diuitis opulētū. Hūc palamidē greci
in imperatorē totius exercitus statuerūt. Agamēnōe
ab eius cura principatus amoto. Cui palamides